

การพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตาม
หลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Development of Learning Management Using the ADDIE Model to Enhance Strong
Citizen Capacity Through a Capacity Curriculum in Lower Secondary School Students (S3)
Under the Office of the Basic Education Commission

พิมพ์ตะวัน จันทัน^{1*}

Pimtawan Jantan^{1*}

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) เพื่อพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแบบการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูสอนวิชาสังคมศึกษา 10 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 30 คนโดยการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร วิธีการที่ใช้คือการสอบถามข้อมูลและการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และวิเคราะห์ค่าหลัก ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมี 5 ข้อ คือ 1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 3. เคารพกติกาและกฎหมาย 4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ 5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคมและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองสร้างสรรค์” ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ปลุกพลังความตื่นรู้ ขั้นที่ 2 เชิดชูพลเมืองดี และขั้นที่ 3 หาวิธีสร้างวินัยเพื่อสร้างสังคมยุคใหม่บนฐานของความเท่าเทียม หลังทดลองใช้พบว่าผลของคะแนนพฤติกรรมบ่งชี้หลังเรียนสูงขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL, สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Article Info: Received 23 November, 2023; Received in revised form 28 February, 2024; Accepted 29 February, 2024

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: pimtawan.viewy@gmail.com

Lecturer in division of Social Studies, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

Email: pimtawan.viewy@gmail.com

* Corresponding Author

หมายเหตุ: ได้รับทุนจาก คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2565

Abstract

The aims were to 1) study specific behaviors of active citizens in competency-based education, 2) develop learning management using the ADDIE model to enhance strong citizen capacity, and 3) study the effectiveness of learning management. This research used a curriculum development method. The sample used in the research consisted of 10 social studies teachers and 30 lower secondary school students (S3) and survey research with a selection of volunteers. The methodologies used were surveys and in-depth interviews. The data analysis used statistical data to produce means and percentages, keyword analysis. From the results, it was found that 1) the behaviors of active citizens in competency-based education were being responsible, respecting one's own and others' rights, respecting the rules and laws, critical social participation, and respecting the diversity of people in society; and 2) learning management of active citizens had three steps, which were as follows: Step 1: Awaken the power of awareness; Step 2: Praise good citizens; and Step 3: Find ways to build discipline to create a modern society based on equality, After the trial, it was observed that the behavioral indicators post-study had shown an improvement.

Keywords: the development of learning management use the ADDIE model, strong citizen capacity, lower secondary school students (S3)

บทนำ

หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum : CBC) เป็นหลักสูตรที่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรระดับชาติเพื่อวางแผนใช้แทนหลักสูตรฉบับเดิม โดยมีการวางแผนการจัดทำทดลองนำไปใช้นำร่องและปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัดและตามความสามารถของตน ในการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต โดยมุ่งพัฒนาสมรรถนะหลัก 6 ประการ คือ 1. การจัดการตนเอง 2. การคิดขั้นสูง 3. การสื่อสาร 4. การรวมพลังทำงานเป็นทีม 5. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ซึ่งหนึ่งในสมรรถนะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งมาช้านาน คือ การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จะเห็นได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับผ่านมาจนถึงปัจจุบันในทุกระดับการศึกษา ได้เน้นเรื่องการพัฒนาพลเมืองของชาติให้เป็นพลเมืองดี จะมีการสอดแทรกตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจนในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพลเมืองที่ดีของชาติ สอดคล้องกับ NCSS (2023) ที่ได้รับบุถึงเป้าหมายของวิชาสังคมศึกษาว่าเป็นการเตรียมความพร้อมของพลเมืองสู่การเป็นสมาชิกของสังคม กอปรกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนในการพัฒนาคน

เพื่อเป็นพลเมืองดีและเป็นกำลังสำคัญของชาติ จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การสร้างพลเมืองที่ดีหรือพลเมืองที่เข้มแข็งนั้นมีความสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1. มีความรับผิดชอบ 2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 3. เคารพกติกาและกฎหมาย 4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ และ 5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคม โดยผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะนำกระบวนการออกแบบการเรียนรู้การสอน ADDIE MODEL เป็นกระบวนการออกแบบการเรียนรู้การสอนที่ในปัจจุบัน มีนักวิชาการมากมายทั่วโลกให้การยอมรับและนำไปใช้ในกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. Analysis (การวิเคราะห์) 2. Design(การออกแบบ) 3. Development (การพัฒนา) 4. Implement (การดำเนินการ) 5. Evaluation (การประเมินผล) โดยผู้วิจัยจะนำกระบวนการออกแบบการเรียนรู้การสอน ADDIE MODEL มาใช้ในการสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การสอนและนำไปสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกกับครูผู้สอนที่สอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึงประโยชน์ของรูปแบบการสอนที่ออกแบบขึ้น ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีความมุ่งหมาย คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

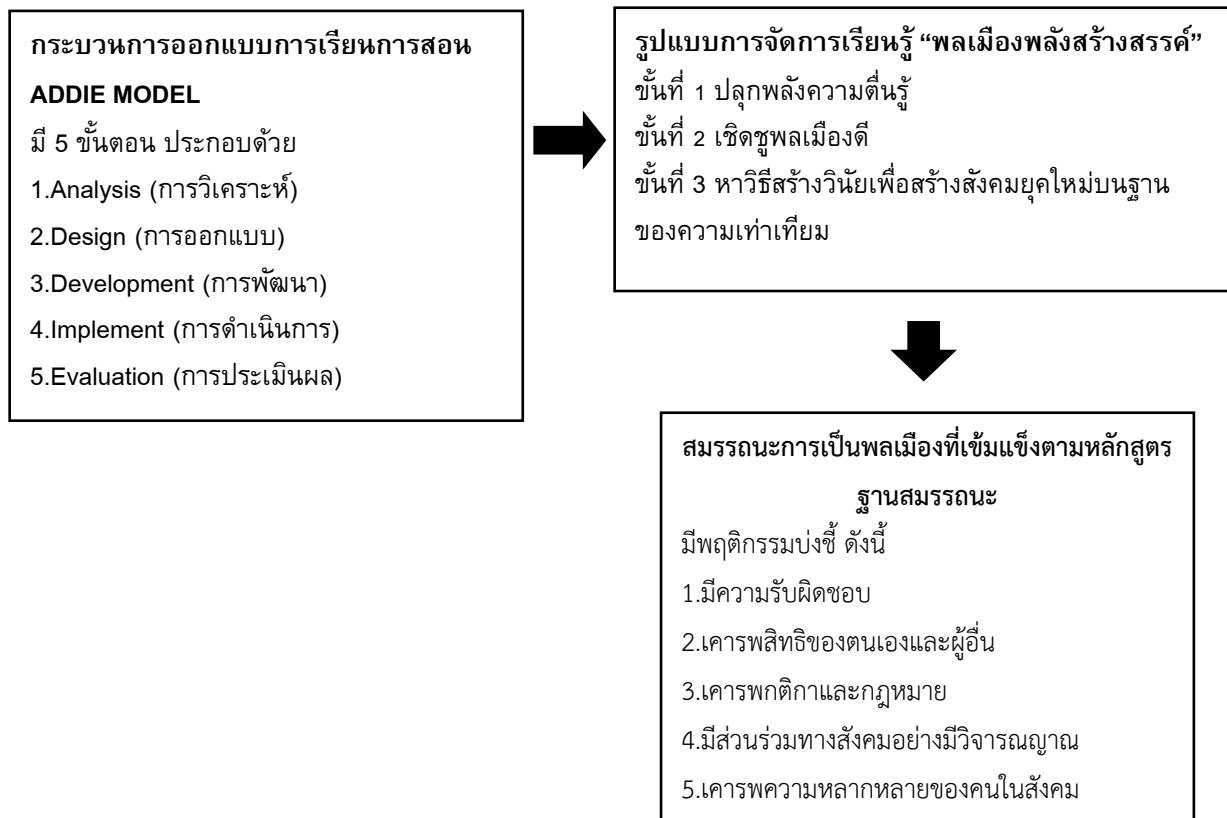
ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 556,162 คน ข้อมูลจากจำนวนนักเรียน ปี 2565 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องมีประสบการณ์สอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองไม่ต่ำกว่า 3 ปีจำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 30 คน

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยวิธีการเก็บข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 คือการสำรวจพฤติกรรมบ่งชี้ของ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและ ช่วงที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และช่วงที่ 3 คือการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ โดยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้น 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการในต่างประเทศและประเทศไทยในเรื่องของกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE MODEL (Alder S.,2004; Bellamy R., Branch, M. R., 2009; Branson, R. K., 1978; Davis, A. L., 2013; Januszewski, Alan; & Molenda, Michael.,2008; Kruse, K., 2008; E. Wayne, 2014; Peterson, C., 2003; Seels, B., & Glasgow, Z., 1998; Stephen J., 2005; Vygotsky., 1927; Zevin J.,2023) และศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (จินตวิโร, 2560; ณัฐกร, 2553; ดนุลดา, 2561; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561; โรงเรียนฝรั่งเศสนานาชาติ กรุงเทพฯ, 2564; สมจิต, 2557; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ขั้น 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องมีประสบการณ์สอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองไม่ต่ำกว่า 3 ปีจำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 30 คน

ขั้นที่ 3 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 คือการสำรวจพฤติกรรมบ่งชี้ของ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยใช้เครื่องมือ คือ (1.1) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยวิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) ช่วงที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการทดสอบก่อนและหลังเรียนและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ช่วงที่ 3 การประเมินประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยการให้ครูและนักเรียนร่วมกันการประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยวิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ขั้น 4 ดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประชุมวางแผนประชุมดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และทำการชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอนการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถาม และนำแบบประเมินให้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 1 ท่าน

ด้านพลเมืองจำนวน 1 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน ทำการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามก่อนนำไปใช้

4.2 การดำเนินการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

4.2.1. ช่วงที่ 1 คือการสัมภาษณ์พฤติกรรมบ่งชี้ของ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและโดยสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 10 คน (เพื่อตอบจุดประสงค์ข้อ 1 ศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

4.2.2 ช่วงที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และโดยการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน (เพื่อตอบจุดประสงค์ข้อ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2.3 ช่วงที่ 3 การประเมินประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยการให้ครูและนักเรียนร่วมกันการประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (เพื่อตอบจุดประสงค์ข้อ 3 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้) โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินประสิทธิผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์”

4.3 การสรุปและวิเคราะห์ผล การวิจัยมีการสรุปและวิเคราะห์ผลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis)

4.4 นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลการวิจัย

4.5 จัดทำรายงานสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาได้คุณลักษณะที่จำเป็นและความคิดเห็นต่อสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้จำแนกออกเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ 5 ด้าน ดังนี้

ข้อที่ 1 นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นพื้นฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีในชั้นต้น เนื่องจากในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก เด็กมักจะลืมสิ่งที่ใกล้ตัว คือ ความรับผิดชอบหน้าที่ เช่น การดูแลนามัยของตนเองเบื้องต้น การรับผิดชอบหน้าที่ในการเรียน ทำงานส่งตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

ข้อที่ 2 การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการใช้อย่างแพร่หลาย เด็กมีปัญหาเช่น การบูลลี่เพื่อน การพิมพ์สื่อสารในโลกออนไลน์อย่างไม่เคารพกัน ไหลไปตามกระแสสังคม ดังนั้น คุณลักษณะการรู้จักเคารพผู้อื่น เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงสำคัญมาก

ข้อที่ 3 การเคารพกติกาและกฎหมายของสังคมเป็นหลักที่ทุกคนต้องยึดถือตามระเบียบแบบแผนไม่ให้สังคมเกิดความไม่เป็นธรรมและวุ่นวาย ดังนั้นต้องรู้จักข้อกฎหมาย สิทธิขั้นพื้นฐานและต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ข้อที่ 4 ต้องมีการตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางสังคม การช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆของสังคม ต้องคิดว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทันข้อมูลต่างๆ และใช้ข้อมูลเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ ไม่ไหลไปตามกระแสนิยม

ข้อที่ 5 ด้วยในปัจจุบัน โรงเรียนมีนักเรียนที่ค่อนข้างมีความหลากหลายทั้งศาสนา ความเชื่อ และการดำเนินชีวิต นักเรียนต้องรู้จักเคารพซึ่งกันและกัน มองว่าทุกคนเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากไหน ต้องเคารพความหลากหลายและความแตกต่างของเพื่อนและคนอื่นๆในสังคม

นอกจากนี้ครูยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะมีความสำคัญที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำเป็นต้องเกิดพฤติกรรมเหล่านี้ แต่สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือต้องออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเกิดพฤติกรรมบ่งชี้เหล่านี้

ตอนที่ 2 ผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการวิจัยและพัฒนาแบบการเรียนรู้ แสดงการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะความเป็นพลเมืองเข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้พลเมืองพลังสร้างสรรค์ ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1

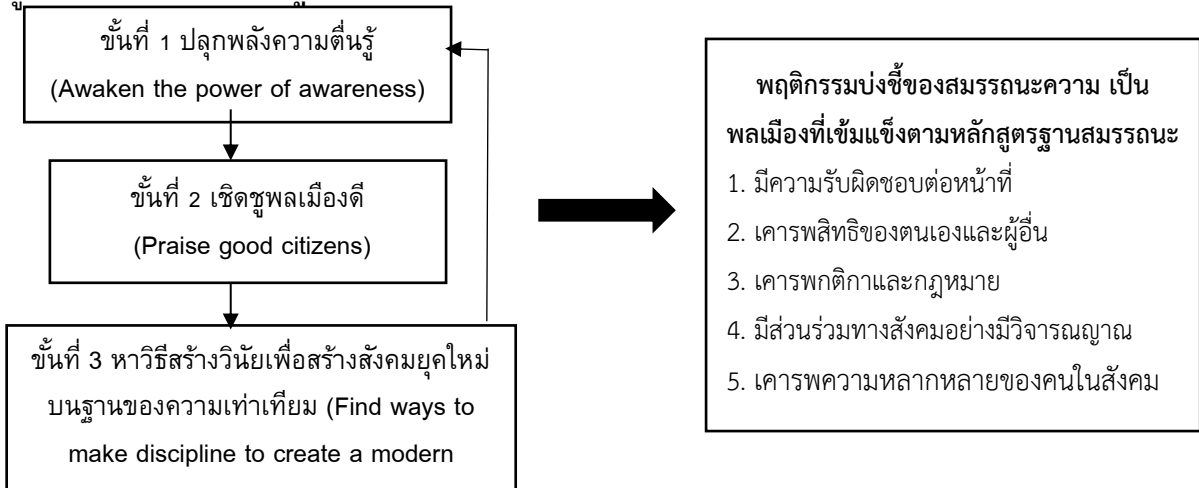
ตารางสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะความเป็นพลเมืองเข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้พลเมืองพลีสร้างสรรค์

พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ	รูปแบบการจัดการเรียนรู้
1. มีความรับผิดชอบหน้าที่	รูปแบบการเรียนรู้ “พลเมืองพลีสร้างสรรค์” ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ปลุกพลังความตื่นรู้ (Awaken the power of awareness) ครูปลุกพลังการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการตั้งคำถามให้เห็นถึงความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เคารพกติกาและกฎหมาย (พฤติกรรมบ่งชี้ : 1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2) เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 3) เคารพกติกาและกฎหมาย) ขั้นที่ 2 เชิดชูพลเมืองดี (Praise good citizens) ครูยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นตัวอย่างของการทำความดีต่อสังคม ในเรื่องของการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่างๆในสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม โดยการเคารพแตกต่างและความหลากหลายของคนผู้อื่น (พฤติกรรมบ่งชี้ : 4) มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ 5) เคารพความหลากหลายของคนในสังคม) ขั้นที่ 3 หาวิธีสร้างวินัยเพื่อสร้างสังคมยุคใหม่บนฐานของความเท่าเทียม (Find ways to make discipline to create a modern society based on equality) ครูให้นักเรียนหาแนวทางการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อความเป็นพลเมืองดี ผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดหาวิธีการสร้างสังคมยุคใหม่ที่ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง เคารพกติกา กฎหมายของสังคม มีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีวิจารณญาณ บนพื้นฐานของการเคารพแตกต่างและความหลากหลายของคนผู้อื่น (พฤติกรรมบ่งชี้ : 1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2) เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 3) เคารพกติกาและกฎหมาย 4) มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ 5) เคารพความหลากหลายของคนในสังคม)
2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	
3. เคารพกติกาและกฎหมาย	
4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมี	
5. เคารพความหลากหลายของคน	
ในสังคม	

สรุปรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลีสร้างสรรค์” ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นที่ 1 ปลุกพลังความตื่นรู้ (Awaken the power of awareness)** เริ่มจากครูปลุกพลังการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการตั้งคำถามให้เห็นถึงความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เคารพกติกาและกฎหมาย **ขั้นที่ 2 เชิดชูพลเมืองดี (Praise good citizens)**

โดยครูยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นตัวอย่างของการทำความดีต่อสังคม ในเรื่องของการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่างๆ ในสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมโดยการเคารพแตกต่างและความหลากหลายของคนผู้อื่น และขั้นที่ 3 หาวิธีสร้างวินัยเพื่อสร้างสังคมยุคใหม่บนฐานของความเท่าเทียม (Find ways to make discipline to create a modern society based on equality)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์”

ครูให้นักเรียนหาแนวทางการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อความเป็นพลเมืองดี ผ่านการทำกิจกรรมกลุ่มโดยให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดหาวิธีการสร้างสังคมยุคใหม่ที่ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง เคารพกติกา กฎหมายของสังคม มีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีวิจารณญาณ บนพื้นฐานของการเคารพแตกต่างและความหลากหลายของคนผู้อื่น

ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการประเมินผลของพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน โดยการประเมินก่อนและหลังเรียน ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 2

ตารางผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของพฤติกรรมบ่งชี้พลเมืองเข้มแข็งหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้พลเมืองพลังสร้างสรรค์

พฤติกรรมบ่งชี้	ร้อยละเฉลี่ยคะแนน		แปลผล
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่สูงขึ้น	61.50	70.15	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.65
2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	62.25	71.25	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.00
3. เคารพกติกาและกฎหมายสูงขึ้น	70.15	82.00	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.85
4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ	58.25	65.15	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.90
5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคม	61.25	68.25	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.00

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” พบว่า จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองพลังสร้างสรรค์” ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้การสอนนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมบ่งชี้ที่สูงขึ้น โดย ขั้นที่ 1 ปลุกพลังความตื่นรู้ (Awaken the power of awareness) ผลปรากฏว่า 3. เคารพกติกาและกฎหมายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ 1. มีความรับผิดชอบหน้าที่ และ 1. มีความรับผิดชอบหน้าที่ ขั้นที่ 2 เชิดชูพลเมืองดี (Praise good citizens) ผลปรากฏว่า 5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคมและ 4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนใกล้เคียงกันและขั้นที่ 3 หาวิธีสร้างวินัยเพื่อสร้างสังคมยุคใหม่บนฐานของความเท่าเทียม (Find ways to make discipline to create a modern society based on equality) ผลปรากฏว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดย 3. เคารพกติกาและกฎหมายสูงสุด รองลงมาคือ 2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 1. มีความรับผิดชอบหน้าที่ 5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคมและ 4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE MODEL ในการสร้างสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ จากการสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ ของการทบทวนวรรณกรรมและจากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1. มีความรับผิดชอบหน้าที่ 2. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น 3. เคารพกติกาและกฎหมาย 4. มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ และ 5. เคารพความหลากหลายของคนในสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ที่กล่าวในเรื่องลักษณะของ 1. พลเมืองรู้เคารพสิทธิ เป็นการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเอง ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ 2. พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ เป็นการปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลง กฎหมาย อย่างถูกต้องและเหมาะสม รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก 3. พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ ติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหาของสังคมอย่างมีวิจารณญาณ มีส่วนร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล และ 4. พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้นในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทางสังคม บนพื้นฐานของความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธีและมีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เป็นแม่บทใหญ่ในการพัฒนาประเทศ ปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นในเรื่องการพัฒนาพลเมืองไทยให้เป็นคนที่เก่ง ดีและมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580, 2561)เนื่องจากรัฐมองว่าการที่จะประเทศจะขับเคลื่อนและพัฒนาไปได้นั้น การพัฒนาพลเมืองในประเทศเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเพราะพลเมืองมีหน้าที่จะพัฒนาประเทศชาติแต่ละภาคส่วน

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ “พลเมืองสร้างสรรค์” เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กระบวนการ ADDIE MODEL ในการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ปลุกพลังความตื่นรู้

(Awaken the power of awareness) ขั้นที่ 2 เชิดชูพลเมืองดี (Praise good citizens) และขั้นที่ 3 หาวิธีสร้างวินัยเพื่อสร้างสังคมยุคใหม่บนฐานของความเท่าเทียม (Find ways to make discipline to create a modern society based on equality) ซึ่งในแต่ละขั้นช่วยพัฒนาพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะทั้ง 5 ข้อ โดยตั้งข้อสังเกตหลังจากการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้ ความเข้าใจถึงหน้าที่ของการเป็นพลเมืองเข้มแข็งตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ แต่การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมบ่งชี้ที่ชัดเจนนั้นต้องให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองจากการทำกิจกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปีเตอร์สัน (Peterson, 2003) ที่กล่าวถึงการออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้ ADDIE MODEL ในส่วนของ A คือ Analyze (การวิเคราะห์) ในทุกด้านทั้งพฤติกรรมของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียนและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยรวม ซึ่งการวิเคราะห์นี้จะเน้นการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเป็นอย่างไร ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรที่จะพัฒนาได้ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ขั้นตอนนั้นต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องกันและเมื่อจบขั้นตอนสุดท้ายแล้วสามารถนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาใหม่ได้เปรียบเสมือนวงล้อที่หมุนไปเรื่อย ๆ

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลเมืองสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมบ่งชี้ของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งได้ โดยจากผลการวิจัยการเพิ่มของคะแนนพฤติกรรมบ่งชี้ก่อนและหลังเรียน ตั้งข้อสังเกตได้ว่า ในแต่ละขั้นของรูปแบบการสอนนั้นสามารถพัฒนาพฤติกรรมบ่งชี้ได้ทีละข้อและเมื่อครบทั้ง 3 ขั้นตอน ผู้เรียนจะมีการพัฒนาพฤติกรรมบ่งชี้ได้ทั้ง 5 ข้อ โดยการพัฒนาพฤติกรรมบ่งชี้นั้นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเนื่องจากพฤติกรรมต้องได้รับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้โอกาสของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลายเป็นสมรรถนะเฉพาะที่ติดตัวได้อย่างถาวร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จินตวิทย์ คล้ายสังข์. (2560). *การผลิตและการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐกร สงคราม. (2553). *การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดนุจดา จามจุรี. (2561). *การออกแบบการเรียนการสอนรูปแบบ ADDIE (เอกสารประกอบการเรียน)*.

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. ฉบับ

ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้น 16 มกราคม 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

โรงเรียนฝรั่งเศสนานาชาติ กรุงเทพฯ. (2564). *คู่มือแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ*.

สืบค้น 17 มกราคม 2565, จาก [https://www.lfib.ac.th/wp-content/uploads/2021/10/](https://www.lfib.ac.th/wp-content/uploads/2021/10/เอกสารคู่มือจัดทำหลักสูตร-8_4_64.pdf)

เอกสารคู่มือจัดทำหลักสูตร-8_4_64.pdf

สมจิต จันทรฉาย. (2557). *การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน*.

นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ป.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *Competency - based Education หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)*.

สืบค้น 18 มกราคม 2565, จาก <https://cbethailand.com/>

----- (2564). *หลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะ*. สืบค้น 18 มกราคม 2565, จาก

<https://cbethailand.com/หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/หลักการ>

----- (2564). *สมรรถนะหลัก 6 ด้าน*. สืบค้น 18 มกราคม 2565, จาก [https://cbethailand.com/](https://cbethailand.com/หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/สมรรถนะหลัก-6-ประการ)

หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/สมรรถนะหลัก-6-ประการ

----- (2564). *สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง*. สืบค้น 18 มกราคม 2565,

จาก <https://cbethailand.com/หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/สมรรถนะหลัก-6-ประการ/สมรรถนะการเป็นพลเมือง/>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *เข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับ*

ประชาชน และเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ภาษาอังกฤษ

Alder S. (2004). *Critical issues in social studies teacher education*. A volume in research in social studies education. United states of America.

Bellamy R. (2008). *Citizenship A very Short Introduction*. Oxford University press. New York.

Branch, M. R. (2009). *Instructional Design: The ADDIE Approach*. New York: Springer.

Branson, R. K. (1978). The Interservice Procedures for Instructional Systems Development. *Educational Technology*, 18(3).

Davis, A. L. (2013). *Using instructional design principles to develop effective information literacy instruction: The ADDIE model*. *College & Research Libraries News*, 74(4).

E. Wayne. (2014). *The social Studies curriculum fourth edition*. State university of New York Press.

Januszewski, Alan; & Molenda, Michael. (2008). *Educational Technology: a Definition with Commentary*. New York: Taylor & Francis Group.

Kruse, K. (2008). *Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model*.

Retrieved 17 January 2022, from <http://www.elearningguru.com/articles/art2>.

National Council for the Social Studies. (2023). *New definitions of Social Studies*.

Retrieved 28 February 2023, from <https://www.socialstudies.org/media-information/definition-social-studies-nov2023>

Peterson, C. (2003). Bringing ADDIE to Life: Instructional Design at Its Best.

Journal of Educational Multimedia and Hypermedia, 12(3), 227–241.

Seels, B., & Glasgow, Z. (1998). *Making Instructional Design Decisions*. (2nd ed.)

Upper Saddle River, NJ: Merrill.

Stephen J. (2005). *Teaching Social Studies that matters*. Teacher college Columbia University.

Vygotsky. (1927). *The Historical Meaning of the Crisis in Psychology: A Methodological Investigation*. The Collected Works of Vygotsky. Plenum Press.

Zevin J. (2023). *Social Studies for the twenty-first century*. Fifth edition. New York.